

УДК 615.1(477):338

<https://doi.org/10.24959/sphhcj.21.214>В. С. Злагода¹, Т. І. Івко¹, Т. А. Германюк¹, Л. О. Бобрицька²¹ Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова, Україна² Національний фармацевтичний університет
Міністерства охорони здоров'я України, м. Харків

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У ВІТЧИЗНЯНІЙ ФАРМАЦІЇ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

У сучасних умовах роботи провізор відчуває недостатність обсягу знань нормативно-правових документів, що регулюють діяльність фармацевтичних підприємств. Тому виникає необхідність у наданні інформаційної допомоги провізору шляхом систематизації чинних нормативно-правових актів.

Мета: наукове узагальнення положень нормативно-правових актів стосовно державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання у фармації в Україні.

Матеріали та методи: нормативно-правові акти, що регулюють процес державного регулювання діяльності суб'єкта господарювання у фармації в Україні; методи контент-аналізу й узагальнення.

Результати дослідження. Під час проведення контент-аналізу було розглянуто основні нормативно-правові акти, що регулюють державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності на фармацевтичному ринку України такими державними структурами, як Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державна фіскальна служба, Державна служба України з питань праці, Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

Висновки. У результаті контент-аналізу було встановлено, що нормативно-правовими документами, які регулюють процес надання фармацевтичної допомоги в Україні, є закони «Про захист прав споживачів», «Про охорону праці». Також було створено графічну модель державного регулювання діяльності суб'єкта господарювання в Україні.

Ключові слова: державне регулювання; суб'єкт господарювання у фармації; нормативно-правові акти; контент-аналіз.

V. S. ZLACHODA¹, T. I. IVKO¹, T. A. GERMANYUK¹, L. O. BOBRYTSKA²¹ *National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, Ukraine*² *National University of Pharmacy of the Ministry of Health of Ukraine, Kharkiv*

THE STATE REGULATION OF THE ECONOMIC ACTIVITIES IN DOMESTIC PHARMACY: REGULATORY ASPECT

In modern working conditions, a pharmacist has insufficient knowledge of regulatory documents regulating the activities of the pharmaceutical industry. Thus, there is a need to provide informational assistance to the pharmacist by systematizing the current legal documents.

Aim. To scientifically generalize legal acts on the state regulation of the business entity in pharmacy in Ukraine.

Materials and methods. Regulatory legal acts regulating the process of the state regulation of the activity of an economic entity in pharmacy in Ukraine, and such methods as content analysis, generalization were used.

Results. As a result of the content-analysis it has been found that state supervision (control) of the pharmaceutical market of Ukraine is performed by the following state structures: the State Service of Ukraine for Medicines (Drugs) and Drug Control, the State Service of Ukraine for Food Safety and Consumer Protection, the State Fiscal Service, the State Labor Service of Ukraine, the State Emergencies Service of Ukraine.

Conclusions. When conducting the content-analysis it has been found that the legal documents regulating the process of pharmaceutical care provision in Ukraine are the Laws of Ukraine "On licensing of the economic activities", "On consumer protection", "On labor protection". A graphic model of the state regulation of the business entity's activity in Ukraine has been also created.

Key words: state regulation; business entity in pharmacy; regulatory legal acts; content-analysis.

В. С. Злагода¹, Т. І. Івко¹, Т. А. Германюк¹, Л. А. Бобрицька²¹ *Винницький національний медичний університет імені Н. І. Пирогова, Україна*² *Національний фармацевтичний університет
Міністерства здравоохоронення України, г. Харьков*

ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ В ОТЕЧЕСТВЕННОЙ ФАРМАЦИИ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЙ АСПЕКТ

В современных условиях работы провизор испытывает недостаточность объема знаний нормативно-правовых документов, регулирующих деятельность фармацевтических предприятий. Поэтому возникает необходимость в предоставлении информационной помощи провизору путем систематизации действующих нормативно-правовых документов.

Цель: научное обобщение положений нормативно-правовых актов относительно государственного регулирования деятельности субъекта хозяйствования в фармацевтике в Украине.

Материалы и методы: нормативно-правовые акты, регулирующие процесс государственного регулирования деятельности субъекта хозяйствования в фармацевтике в Украине; методы контент-анализа и обобщения.

Результаты исследования. При проведении контент-анализа были рассмотрены основные нормативно-правовые акты, регулирующие государственный надзор (контроль) фармацевтического рынка Украины такими государственными структурами, как Государственная служба Украины по лекарственным средствам и контролю за наркотиками, Государственная служба Украины по вопросам безопасности пищевых продуктов и защиты потребителей, Государственная фискальная служба, Государственная служба Украины по вопросам труда, Государственная служба Украины по чрезвычайным ситуациям.

Выводы. В результате контент-анализа было установлено, что нормативно-правовыми документами, регулирующими процесс предоставления фармацевтических услуг в Украине, являются законы Украины «О лицензировании видов хозяйственной деятельности», «О защите прав потребителей», «Об охране труда». Также была создана графическая модель государственного регулирования процесса предоставления фармацевтических услуг в Украине.

Ключевые слова: государственное регулирование; субъект хозяйствования в фармацевтике; нормативно-правовые акты; контент-анализ.

Постанова проблеми. Упровадження сукупних державних механізмів регулювання фармацевтичного сектора в Україні та надання якісної фармацевтичної допомоги є успішною стратегією розвитку для фармацевтичного ринку України. Усі фармацевтичні підприємства працюють сьогодні в насиченому та динамічному інформаційному полі. Український фармацевтичний ринок контролюється різними державними регуляторними органами. Тому в цих умовах актуальним є надання знань провізору щодо нормативно-правових актів, які регулюють діяльність фармацевтичних підприємств. Також виникає необхідність у наданні інформаційної допомоги провізору шляхом систематизації чинних нормативно-правових актів. Дотримання суб'єктами господарювання вимог нормативно-правових актів забезпечує якісне надання фармацевтичної допомоги в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасне державне регулювання процесу надання фармацевтичної допомоги передбачає використання систематизації чинних нормативно-правових актів та їх цільового використання.

У наукових дослідженнях учених А. А. Котвіцької, І. В. Кубарєвої, О. О. Сурікова та інших авторів проведено систематизацію нормативно-правових актів із питань регулювання фармацевтичної діяльності в Україні [1]. У працях Т. С. Райкова, О. А. Рижова, Є. С. Пругло, Т. А. Шарапова [2] зібрані основні види нормативно-правових документів та правове регулювання діяльності фармацевтичних підприємств. Було проведено

ретроспективний аналіз динаміки та особливостей розвитку нормативно-правової бази України у сфері забезпечення якості ЛЗ такими ученими, як Н. О. Ветютнева, С. Г. Убогов, Т. М. Буднікова, Л. Б. Пилипчук, Л. О. Федорова, В. І. Тодорова, А. П. Радченко [3]. Також доповнюють та поглиблюють попередньо проведені дослідження цієї проблеми в Україні у своїх працях А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова, К. Л. Косяченко, Л. О. Гала [4], Н. В. Волк, О. П. Світличний пропонують шляхи удосконалення адміністративно-правового регулювання фармацевтичної діяльності в Україні [5].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У зв'язку з великою кількістю нормативно-правових документів, що регулюють роботу фармацевтичної галузі, провізор відчуває необхідність їх знати та використовувати в практичній діяльності. Наукове узагальнення сучасних нормативно-правових аспектів процесу надання фармацевтичної допомоги в Україні значно спростить та допоможе практичному провізору здійснювати свої функції.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження стало наукове узагальнення положень нормативно-правових актів стосовно державного регулювання процесу надання фармацевтичної допомоги в Україні.

Матеріали та методи: нормативно-правові акти, що регулюють процес надання фармацевтичної допомоги в Україні, застосовані методи контент-аналізу й узагальнення.

Викладення основного матеріалу дослідження. У результаті контент-аналізу нормативно-правових актів було встановлено,

що державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності на фармацевтичному ринку України здійснюють Державна служба України з лікарських засобів (ЛЗ) та контролю за наркотиками (Держлікслужба) [6], Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів [7], Державна фіскальна служба [8], Державна служба України з питань праці [9], Державна служба України з надзвичайних ситуацій [10].

Відповідно до Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» ліцензуванню підлягають виробництво ЛЗ (промислове); імпорт ЛЗ (крім активних фармацевтичних інгредієнтів); виробництво (виготовлення) ЛЗ в умовах аптеки, оптова торгівля ЛЗ, роздрібна торгівля ЛЗ [11]. Основні вимоги до виробництва, оптової та роздрібною реалізації ЛЗ містить постанова Кабінету Міністрів України (КМУ) від 30 листопада 2016 р. № 929 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів)» та наказ МОЗ України від 29.09.2014 р. № 677 «Про затвердження Порядку контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібною торгівлі» [12]. Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 р. № 609 «Про затвердження переліку органів ліцензування та визначення такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» [13] органом ліцензування фармацевтичної господарської діяльності визначено Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (Держлікслужба). Держлікслужба проводить планові та позапланові перевірки. Планові заходи здійснюються відповідно до затверджених річних планів та оприлюднюються на офіційних веб-сайтах. Позапланова перевірка щодо наявності матеріально-технічної бази, кваліфікованого персоналу, необхідних для провадження господарської діяльності з роздрібною торгівлі ЛЗ проводиться на підставі заяви суб'єкта господарювання, у разі недостовірних даних (відповідно до заявлених у документах

звітності); у разі перевірки дотримання виконання розпоряджень, приписів, постанов; у разі звернення фізичних чи юридичних осіб.

Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) здійснює контроль за дотриманням вимог санітарного законодавства та відповідністю характеристик продукції; за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законодавства про захист прав споживачів; за дотриманням вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін тощо.

Державна фіскальна служба контролює правильність, повноту та своєчасність обчислення податків, зборів та єдиного внеску, а також дотримання законодавства щодо застосування реєстраторів розрахункових операцій (РРО). Фармацевтичні підприємства мають створити умови відповідно до вимог наказу Міністерства фінансів України від 14.06.2016 р. № 547 «Про затвердження порядків щодо реєстрації реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій» [14] та постанови КМУ від 20 серпня 2014 р. № 375 «Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України» [15].

Державна служба України з питань праці контролює дотримання вимог законодавства про працю, зайнятість, загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку та професійних захворювань. Вимоги до створення умов праці викладені в Законі України «Про охорону праці» [16], постанові КМУ від 26.04.2017 р. № 295 «Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України та ст. 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [17].

Державна служба України з надзвичайних ситуацій контролює дотримання законодавства у сфері техногенної і пожежної безпеки та перевіряє дотримання вимог постанови КМУ від 16.12.2015 р. № 1052 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій».

Для забезпечення роботи в правовому полі фармацевтичні фахівці мають створити умови відповідно до вимог нормативних

Рис. Узагальнення нормативно-правових аспектів державного регулювання діяльності суб'єкта господарювання в Україні

документів: Закону України «Про захист прав споживачів» [18], наказу МОЗУ від 19.07.2005 р. № 360 «Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків» [19], постанови КМУ від 17 жовтня 2008 р. № 955 «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби» [20], постанови КМУ від 25 березня 2009 р. № 333 «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення» [21], постанови КМУ від 05.03.2014 р. № 73 «Питання реалізації пілотного проекту щодо запровадження державного регулювання цін на препарати інсуліну» [22], постанови КМУ від 02.07.2014 р. № 240 «Питання декларування зміни оптово-відпускних цін на лікарські засоби» [23], постанови КМУ від 09.11.2016 р. № 862 «Про державне регулювання цін на лікарські засоби» [24]. Контроль провадження господарської діяльності здійснюється згідно з вимогами Закону України від 05.04.2007 р. № 877-V «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [25] (рис.).

У результаті дослідження здійснено наукове узагальнення сучасних правових норм і положень щодо регулювання діяльності суб'єкта господарювання в Україні. Визна-

чено основні нормативно-правові акти, що регулюють процес надання фармацевтичної допомоги в Україні, а також державні органи контролю та нагляду у сфері фармацевтичної діяльності.

Висновки і перспективи подальших досліджень

1. Під час проведення контент-аналізу було розглянуто основні нормативно-правові акти, що регулюють державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності на фармацевтичному ринку такими державними структурами, як Державна служба України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державна фіскальна служба, Державна служба України з питань праці, Державна служба України з надзвичайних ситуацій.

2. Основними нормативно-правовими документами, що регулюють процес надання фармацевтичної допомоги в Україні є закони України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про ліцензування видів господарської діяльності», «Про захист прав споживачів», «Про охорону праці»; накази МОЗ України № 360, 677, наказ Міністерства фінансів № 547; постанови КМУ № 929, 955, 333, 73, 240, 862, 375, 295, 1052.

3. У результаті дослідження узагальнено сучасні правові норми і положення

щодо регулювання діяльності суб'єкта господарювання в Україні. Визначено основні нормативно-правові акти, що регулюють процес надання фармацевтичної допомоги в Україні, а також державні органи

контролю та нагляду у сфері фармацевтичної діяльності, що сприятиме провізору в реалізації його основних завдань і функцій.

Конфлікт інтересів: відсутній.

Перелік використаних джерел інформації

1. Котвіцька А. А., Кубарева І. В., Суриков О. О. Основи права та законодавства у фармації : нац. підруч. для студентів ВНЗ / за ред. А. А. Котвіцької. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. 528 с.
2. Управління й економіка фармації. Законодавче регулювання діяльності фармацевтичних підприємств : навч. посіб. / Т. С. Райкова та ін. Запоріжжя, 2016. 120 с.
3. Нормативно-правове регулювання у сфері забезпечення якості лікарських засобів в Україні: ретроспективний аналіз / Н. О. Ветютнева та ін. *Фармацевтичний журнал*. 2013. № 4. С. 9–18.
4. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення : нац. підруч. для студ. ВНЗ / А. С. Немченко та ін. ; за ред. А. С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. 360 с.
5. Волк Н. В., Світличний О. П. Адміністративно-правове регулювання фармацевтичної діяльності в Україні: шляхи вдосконалення : монографія. Київ : НУБіП України, 2018. 185 с. URL: <https://www.businesslaw.org.ua/volk-svitlychnui-administratyvno-pravove-reguluvannya-farmaceutychnoi-diyalnosti-v-ukraini/>.
6. Про затвердження Положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками : Постанова КМ України від 12.08.2015 р. № 647. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-%D0%BF#Text>.
7. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів : Постанова КМ України від 02.09.2015 р. № 667. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text>.
8. Про Державну фіскальну службу України : Постанова КМ України від 21.05.2014 р. № 236. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>.
9. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці : Постанова КМ України від 11.02.2015 р. № 96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF#Text>.
10. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій : Постанова КМ України від 16.12.2015 р. № 1052. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF#Text>.
11. Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової та роздрібною торгівлі лікарськими засобами, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів) : Постанова КМ України від 30.11.2016 р. № 929. URL: https://www.moz.gov.ua/docfiles/dod1118_2_2012.pdf.
12. Про затвердження Порядку контролю якості лікарських засобів під час оптової та роздрібною торгівлі : Наказ МОЗ України від 29.09.2014 р. № 677. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14#Text>.
13. Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова КМ України від 05.08.2015 р. № 609. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-%D0%BF#Text>.
14. Про затвердження порядків щодо реєстрації реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій : Наказ Міністерства фінансів України від 14.06.2016 р. № 547. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-16#Text>.
15. Про затвердження Положення про Міністерство фінансів України : Постанова КМ України від 20.08.2014 р. № 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>.
16. Про охорону праці : Закон України від 14 жовт. 1992 р. № 2694–XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 49. Ст. 668. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.
17. Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України та статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» : Постанова КМ України від 26.04.2017 р. № 295. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/295-2017-%D0%BF#Text>.
18. Про захист прав споживачів : Закон України від 12 трав. 1991 р. № 1023–XII. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1991. № 30. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12%22#Text>.
19. Про затвердження Правил виписування рецептів на лікарські засоби і виробу медичного призначення, Порядку відпуску лікарських засобів і виробів медичного призначення з аптек та їх структурних підрозділів, Інструкції про порядок зберігання, обліку та знищення рецептурних бланків : Наказ МОЗ України від 19.07.2005 р. № 360. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05#Text>.

20. Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби : Постанова КМ України від 17.10.2008 р. № 955. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/955-2008-%D0%BF#Text>.
21. Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення : Постанова КМ України від 25.03.2009 р. № 333. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-%D0%BF#Text>.
22. Питання реалізації пілотного проекту щодо запровадження державного регулювання цін на препарати інсуліну : Постанова КМ України від 05.03.2014 р. № 73. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/73-2014-%D0%BF#Text>.
23. Питання декларування зміни оптово-відпускних цін на лікарські засоби : Постанова КМ України від 02.07.2014 р. № 240. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/240-2014-%D0%BF#Text>.
24. Про державне регулювання цін на лікарські засоби : Постанова КМ України від 09.11.2016 р. № 862. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/862-2016-%D0%BF#Text>.
25. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05 квіт. 2007 р. № 877-В. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.

References

1. Kotvitska, A. A., Kubarieva, I. V., Surikov, O. O. (2016). *Osnovi prava ta zakonodavstva u farmatsii*. Kharkiv: NFAU: Zoloti storinki, 528.
2. Raikova, T. S., Ryzhov, O. A., Pruhlo, E. S., Sharapova, T. A. (2016). *Upravlinnia i ekonomika farmatsii*. Zaporizhzhia, 120.
3. Vetitneva, N. O., Ubobov, S. H., Budnikova, T. M., Pylypchuk, L. B., Fedorova, L. O., Todorova, V. I., Radchenko, A. P. (2013). *Farmatsevtichnyi zhurnal*, 4, 9–18
4. Nemchenko, A. S., Nazarkina, V. M., Panfilova, H. L. et al. (2015). *Orhanizatsiia farmatsevtichnoho zabezpechennia naseleennia (Ch. 1)*. Kharkiv: NFAU: Zoloti storinki, 360.
5. Volk, N. V., Svitlichnyi, O. P. (2018). *Administratyvno-pravove rehuliuвання farmatsevtichnoi diialnosti v Ukraini: shliahy vdoskonalennia*. Kyiv: NUBIP Ukrainy, 185. Available at: <https://www.businesslaw.org.ua/volk-svitlichnyi-administratyvno-pravove-reguluvannya-farmatsevtichnoi-diyalnosti-v-ukraini/>.
6. KM Ukrainy. (2015). Postanova vid 12.08.2015 No. 647 "Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z likarskykh zasobiv ta kontroliu za narkotykamy". [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-%D0%BF#Text). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/647-2015-%D0%BF#Text>.
7. KM Ukrainy. (2015). Postanova vid 02.09.2015 No. 667 "Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z pytan bezpechnosti kharchovykh produktiv ta zakhystu spozhyvachiv". [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/667-2015-%D0%BF#Text>.
8. KM Ukrainy. (2014). Postanova vid 21.05.2014 No. 236 "Pro Derzhavnu fiskalnu sluzhbu Ukrainy". [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text>.
9. KM Ukrainy. (2015). Postanova vid 11.02.2015 No. 96 "Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z pytan pratsi". [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF#Text). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF#Text>.
10. KM Ukrainy. (2015). Postanova vid 16.12.2015 No. 1052 "Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z nadzvychainykh sytuatsii". [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF#Text). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF#Text>.
11. KM Ukrainy. (2016). Postanova vid 30.11.2016 No. 929 "Pro zatverdzhennia Litsenziinykh umov provadzhennia hospodarskoi diialnosti z vyrobnytstva likarskykh zasobiv, optovoi ta rozdrubnoi torhivli likarskymy zasobamy, importu likarskykh zasobiv (krim aktyvnykh farmatsevtichnykh inhrediiientiv)". [moz.gov.ua](https://www.moz.gov.ua/docfiles/dod1118_2_2012.pdf). Available at: https://www.moz.gov.ua/docfiles/dod1118_2_2012.pdf.
12. MOZ Ukrainy. (2014). Nakaz vid 29.09.2014 r. № 677 «Pro zatverdzhennia Poriadku kontroliu yakosti likarskykh zasobiv pid chas optovoi ta rozdrubnoi torhivli». [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14#Text). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1515-14#Text>.
13. KM Ukrainy. (2015). Postanova vid 05.08.2015 No. 609 "Pro zatverdzhennia pereliku orhaniv litsenzuvannia ta vyznannia takymy, shcho vtratyly chynnist, deiakykh postanov Kabinetu Ministriv Ukrainy". [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-%D0%BF#Text). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-%D0%BF#Text>.
14. Ministerstvo finansiv Ukrainy. (2016). Nakaz vid 14.06.2016 No. 547 "Pro zatverdzhennia poriadkiv shchodo reiestratsii reiestratoriv rozrakhunkovykh operatsii ta knykh obliku rozrakhunkovykh operatsii". [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-16#Text). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-16#Text>.
15. KM Ukrainy. (2014). Postanova vid 20.08.2014 No. 375 "Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo finansiv Ukrainy". [zakon.rada.gov.ua](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-2014-%D0%BF#Text>.

16. Zakon Ukrainy vid 14 zhovt. 1992 No. 2694–XII. “Pro okhoronu pratsi”. (1992). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 49, 668. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>.
17. KM Ukrainy. (2017). Postanova vid 26.04.2017 No. 295 “Deiaki pytannia realizatsii statti 259 Kodeksu zakoniv pro pratsiu Ukrainy ta statti 34 Zakonu Ukrainy “Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini”. *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/295-2017-%D0%BF#Text>.
18. Zakon Ukrainy vid 12 trav. 1991 No. 1023–XII “Pro zakhyst prav spozhyvachiv”. (1991). *Vidomosti Verkhovnoi Rady URSR*, 30, 379. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12%22#Text>.
19. MOZ Ukrainy. (2005). Nakaz vid 19.07.2005 No. 360 “Pro zatverdzhennia Pravyl vypysuvannia retseptiv na likarski zasoby i vyroby medychnoho pryznachennia, Poriadku vidpusku likarskykh zasobiv i vyrobiv medychnoho pryznachennia z aptek ta yikh strukturnykh pidrozdiliv, Instruksii pro poriadok zberihannia, obliku ta znyshchennia retsepturnykh blankiv”. *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0782-05#Text>.
20. KM Ukrainy. (2008). Postanova vid 17.10.2008 No. 955 “Pro zakhody shchodo stabilizatsii tsin na likarski zasoby”. *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/955-2008-%D0%BF#Text>.
21. KM Ukrainy. (2009). Postanova vid 25.03.2009 No. 333 “Deiaki pytannia derzhavnoho rehuliuвання tsin na likarski zasoby i vyroby medychnoho pryznachennia”. *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2009-%D0%BF#Text>.
22. KM Ukrainy. (2014). Postanova vid 05.03.2014 No. 73 “Pytannia realizatsii pilotnoho proektu shchodo zaprovadzhennia derzhavnoho rehuliuвання tsin na preparaty insulin”. *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/73-2014-%D0%BF#Text>.
23. KM Ukrainy. (2014). Postanova vid 02.07.2014 No. 240 “Pytannia deklaruvannia zminy optovo-vidpusknykh tsin na likarski zasoby”. *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/240-2014-%D0%BF#Text>.
24. KM Ukrainy. (2016). Postanova vid 09.11.2016 No. 862 “Pro derzhavne rehuliuвання tsin na likarski zasoby”. *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/862-2016-%D0%BF#Text>.
25. Zakon Ukrainy vid 05 kvit. 2007 No. 877–V “Pro osnovni zasady derzhavnoho nahliadu (kontroliu) u sferi hospodarskoi diialnosti”. *zakon.rada.gov.ua*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>.

Відомості про авторів:

Злагода В. С., асистентка кафедри фармації, Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова (<https://orcid.org/0000-0002-5206-3279>). E-mail: zlagoda.vika@gmail.com

Івко Т. І., кандидатка фармацевтичних наук, доцентка кафедри фармації, Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова (<https://orcid.org/0000-0003-2873-1473>). E-mail: ivkot1981@gmail.com

Германюк Т. А., докторка медичних наук, професорка кафедри фармації, Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова. (<https://orcid.org/0000-0003-4939-5907>). E-mail: germanyuk_vt@ukr.net

Бобрицька Л. О., докторка фармацевтичних наук, професорка кафедри заводської технології ліків, Національний фармацевтичний університет Міністерства охорони здоров'я України (<https://orcid.org/0000-0002-4953-077X>). E-mail: lora2015dm@gmail.com

Information about authors:

Zlahoda V. S., teaching assistant of the Department of Pharmacy, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya (<https://orcid.org/0000-0002-5206-3279>). E-mail: zlagoda.vika@gmail.com

Ivko T. I., Candidate of Pharmacy (Ph.D), associate professor of the Department of Pharmacy, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya (<https://orcid.org/0000-0003-2873-1473>). E-mail: ivkot1981@gmail.com

Germanyuk T. A., Doctor of Medicine (Dr. habil.), professor of the Department of Pharmacy, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya (<https://orcid.org/0000-0003-4939-5907>). E-mail: germanyuk_vt@ukr.net

Bobrytska L. O., Doctor of Pharmacy (Dr. habil.), professor of the Department of Industrial Technology of Drugs, National University of Pharmacy of the Ministry of Health of Ukraine (<https://orcid.org/0000-0002-4953-077X>). E-mail: lora2015dm@gmail.com

Сведения об авторах:

Злагода В. С., ассистент кафедры фармации, Винницкий национальный медицинский университет имени Н. И. Пирогова (<https://orcid.org/0000-0002-5206-3279>). E-mail: zlagoda.vika@gmail.com

Ивко Т. И., кандидат фармацевтических наук, доцент кафедры фармации, Винницкий национальный медицинский университет имени Н. И. Пирогова (<https://orcid.org/0000-0003-2873-1473>). E-mail: ivkot1981@gmail.com

Германюк Т. А., доктор медицинских наук, профессор кафедры фармации, Винницкий национальный медицинский университет имени Н. И. Пирогова (<https://orcid.org/0000-0003-4939-5907>). E-mail: germanyuk_vt@ukr.net

Бобрицкая Л. А., доктор фармацевтических наук, профессор кафедры заводской технологии лекарств, Национальный фармацевтический университет Министерства здравоохранения Украины (<https://orcid.org/0000-0002-4953-077X>). E-mail: lora2015dm@gmail.com

Надійшла до редакції 12.01.2021 р.